

Analyse | kraka

15. august 2016

Er Folketinget repræsentativt mht. alder, køn og uddannelse?

Af Laurids Leo Münier

Folketingets formand Pia Kjærsgaard har i et interview om Folketingets sammensætning i Berlingske den 14. august 2016 udtalt, at "vi bør være bredere repræsenteret, end vi er i dag", og "der er kommet alt for mange unge ind". Dette notat ser på aldersfordelingen og uddannelsesbaggrunden af medlemmer af Folketinget. Begge aspekter nævnes i interviewet. Herunder undersøges kønsfordelingen blandt Folketingets medlemmer efter det seneste folketingsvalg.

- Særligt unge fra 18-29 år er underrepræsenteret i Folketinget i forhold til befolkningens sammensætning. Derimod er der overrepræsentation af personer fra 30-54 år med 77,2 pct. af Folketinget i denne aldersgruppe mod 41,8 pct. af befolkningen.
- Ser man på kønsfordelingen er kvinderne underrepræsenterede. Kun 37,4 pct. af Folketingets medlemmer er kvinder mod 50,7 pct. af befolkningen.
- Der er en stor overrepræsentation af personer med en lang videregående uddannelse – 50 pct. i Folketinget mod under 10 pct. i befolkningen. Samtidig er personer med grundskolen eller en erhvervsfaglig uddannelse, som den højest fuldførte uddannelse, underrepræsenteret sammenlignet med befolkningen.

Kontakt

Vicedirektør

Jens Hauch, PhD

Tlf. 3140 7715

E-mail jeh@kraka.org

1. Folketinget og befolkningen

Et repræsentativt Folketing

Et repræsentativt Folketing er her betegnet ved, at folketingsmedlemmernes demografiske karakteristika nogenlunde svarer til befolkningens karakteristika. Det gælder blandt andet for aldersfordeling, kønsfordeling og uddannelse. Det er derfor relevant at se på disse demografiske karakteristika i Folketinget, og om de er repræsentative, jf. Pia Kjærsgaards udtalelser.

Unge er underrepræsenteret

Figur 1 sammenligner aldersfordelingen i Folketinget efter valget den 18. juni 2015 med befolkningsgennemsnittet i 2015. For de unge er andelen af Folketinget mellem 18-29 år 4,0 pct. sammenlignet med 19,4 pct. i befolkningen.¹

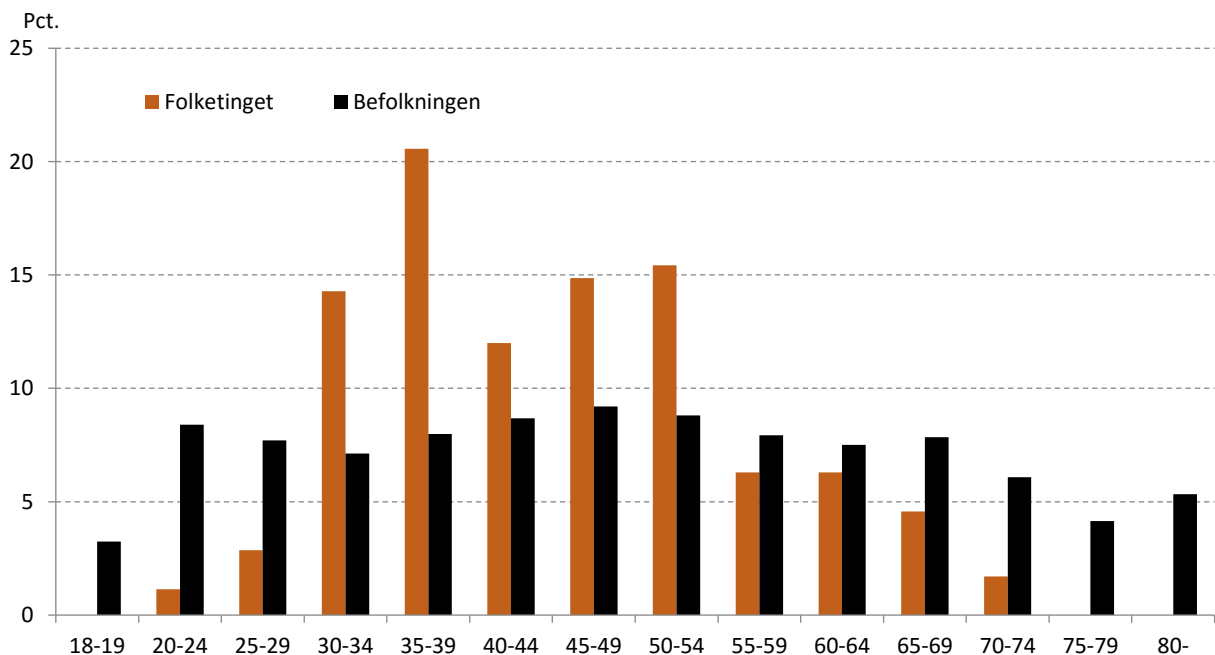
Ældre er underrepræsenteret, men ikke erhvervsaktive

Andelen af Folketinget, der er ældre end 65 år er kun 6,3 pct. sammenlignet med 23,4 pct. i befolkningen. Det kan dog sandsynligvis forklares ved, at de fleste i denne gruppe ikke er erhvervsaktive, og fx af helbredsårsager ikke kan bestride et hverv som folketingsmedlem eller foretrækker at være på pension.

Overrepræsentation af midaldrende

Det er i befolkningsgruppen fra 30-54 år, som her kaldes midaldrende, at der findes en overrepræsentation i Folketinget. Således udgør 77,2 pct. af Folketinget denne gruppe, mens den i befolkningen udgør 41,8 pct.

Figur 1 Aldersfordeling, folketinget og befolkningen, 2015

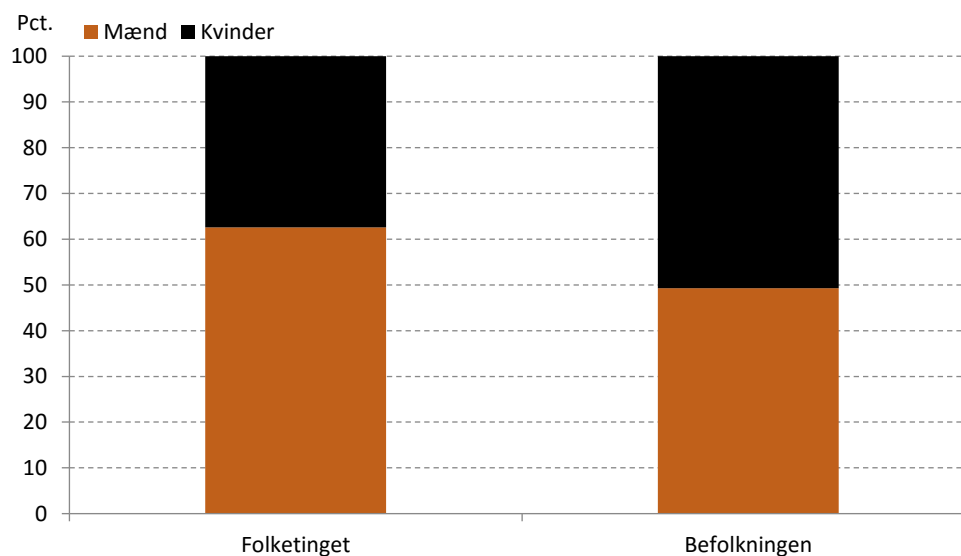
Anm.: Data for Folketingets sammensætning er opgjort efter valget 18. juni 2015. Data for befolkningen er opgjort den 1. januar 2015.

Kilde: Folketingets publikation – Folketingets medlemmer i tal ved valget 2015.

¹ Der er korrelation mellem denne og de efterfølgende figurer. Fx har aldersgruppen 20-24 årige sjældent en videregående uddannelse alene pga. deres alder. Overrepræsentationen af personer med en lang videregående uddannelse kan således fx muligvis forklares af underrepræsentationen af unge, ligesom en eventuel kausalitet også kan gå den modsatte vej.

Kvinder er underrepræsenteret

I figur 2 sammenlignes kønsfordelingen i Folketinget med befolkningen. Her ses en klar overrepræsentation af mænd i Folketinget, da andelen af kvinder er 37,4 pct. sammenlignet med 50,7 pct. i befolkningen. En repræsentativ fordeling ville derfor diktere flere kvindelige medlemmer af Folketinget.

Figur 2 Kønsfordeling, Folketinget og befolkningen, 2015

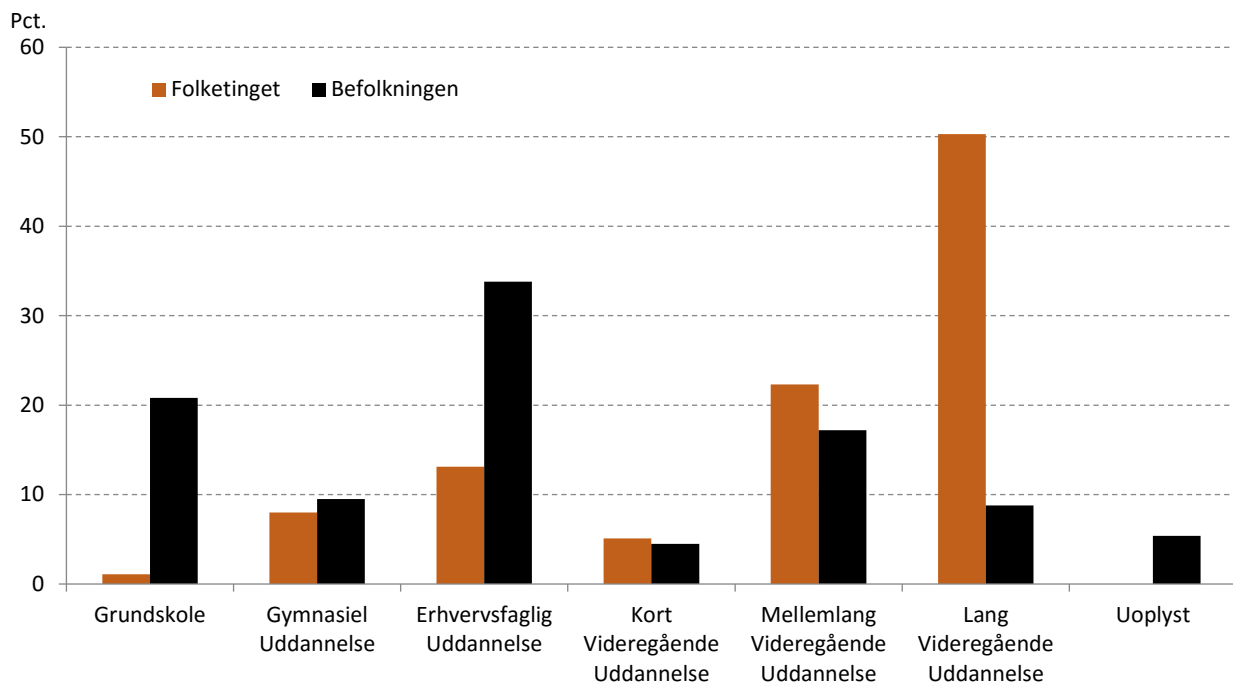
Anm.: Data for Folketingets sammensætning er opgjort efter valget 18. juni 2015. Data for befolkningen er opgjort den 1. januar 2015.

Kilde: Folketingets publikation – Folketingets medlemmer i tal ved valget 2015.

Folketinget er højtuddannet

Folketingets medlemmer har overordnet set taget væsentligt længere uddannelser end befolkningen. Det kommer i figur 3 særligt til udtryk ved, at 50,3 pct. af Folketingets medlemmer har en lang videregående uddannelse, mens det i befolkningen er 8,8 pct. Omvendt er andelen i Folketinget med grundskolen eller en erhvervsfaglig uddannelse som højest fuldførte uddannelse hhv. 1,1 pct. og 13,1 pct. I befolkningen er det hhv. 20,8 pct. og 33,8 pct. Der således en stor overrepræsentation af højtuddannede, og samtidig en underrepræsentation af ufaglærte og erhvervsuddannede i Folketinget.

Figur 3 Uddannelsesniveau fordelt på Folketingets medlemmer og befolkningen, 2015

Anm.: Data for folketingets sammensætning er opgjort efter valget 18. juni 2015. Data for befolkningen er opgjort den 1. januar 2015.
 Kilde: Folketingets publikation – Folketingets medlemmer i tal ved valget 2015.

Det er afgørende for et repræsentativt demokrati, at Folketinget afspejler befolkningens politiske overbevisning, ikke nødvendigvis dens alder, køn eller uddannelse. Det er i sidste ende op til vælgerne at vurdere, hvem de vil repræsenteres af. Det være sagt, støttes udsagnet, ”der er kommet alt for mange unge ind” i Folketinget ikke af repræsentationen af befolkningen, tværtimod. Ud fra samme kriterier kan personer med grundskole eller en erhvervsfaglig uddannelse godt siges at være underrepræsenteret, mens personer med en lang videregående uddannelse kan siges at være overrepræsenteret.